

№ 15/1966.

LAG- och EKONOMIUTSKOTTETS betänkande
 № 15/1966 med anledning av Ålands landskaps-
 styrelses framställning till Ålands lands-
 ting med förslag till landskapslag om land-
 skapslån för yrkesstudier (21/1966).

Sedan landstinget över förenämnda framställning inbegärt lag- och ekonomiutskottets betänkande, får utskottet, som i ärendet emottagit inbegärda utlåtanden av kommunalstyrelserna i Eckerö, Finströms, Hammarlands, Jomala, Föglö, Lemlands, Lumparlands, Saltviks och Sunds kommuner samt stadsstyrelsen i Mariehamns stad, härmed vördsamt anföra följande:

Beträffande kommuns behörighet att anslå medel för i framställningen angivet ändamål och landstingets behörighet att i lag medgiva kommun rätt att använda medel för detta ändamål hänvisas till lagutskottets bilagda utlåtande.

Alla åtgärder, som har till syftemål att motverka emigrationen från landskapet Åland, måste av envar hälsas med tillfredsställelse. Den årliga åderlåtningen av särskilt de unga årsklasserna har, såsom framgår av framställningens motivering, blivit ett alltmer överskuggande och aktuellt samhällsproblem. En effektiv lösning av detta problem vore naturligtvis i första hand skapandet av lämpliga arbetstillfällen, som i sin tur främst kan åstadkommas genom kännbara stödåtgärder för de olika näringsgrenarna i landskapet, särskilt industrierna.

En annan åtgärd, som likaså är ägnad att motverka emigrationen, är stödandet av yrkesutbildningen inom sådana yrkesområden, som i framtiden möjliggör utkomst inom landskapet. Tyvärr måste dock konstateras, att antalet studieriktningar i sådant avseende är synnerligen begränsat. Det vore därför icke särskilt ändamålsenligt, om stödandet av yrkesstudier i ännu högre grad än tidigare skulle leda till en ökad emigration. Föreliggande lagförslags grundtanke, att för en viss tid efter avslutad yrkesutbildning binda ungdomarna vid hembygden, är naturligtvis en utväg för motverkande av en sådan utveckling. Det har dock visat sig, att många ungdomar trots ekonomiska svårigheter vägrat binda sig vid någon arbetsgivare i hembygden mot förmånen av ekonomiskt stöd, utan i stället sökt andra utvägar för finansieringen av sina studier. Icke heller kan det anses ändamålsenligt, att binda ungdomarna i landskapet i sådana fall då det erbjudna arbetet icke helt motsvarar erhållen utbildning.

Å andra sidan ankommer det på ett samhälle av i dag, att utan sidoblickar på lokalpatriotiska förmåner, ekonomiskt stöda alla ungdomar i deras strävan att erhålla en sådan yrkesutbildning, som till fullo

motsvarar envars intressen och möjligheter. Denna uppgift och därav följande utgifter bör dock icke enligt utskottets uppfattning åvälvas kommunerna, särskilt icke såsom nu är fallet, då samtliga hörda kommuner motsätter sig detta. Kommunernas uppgift i sådant avseende borde därför enligt utskottets uppfattning begränsas till, att kommunen efter egen prövning ställer borgen för beviljade yrkesstudielån. I sina utlåtanden har även flera av kommunerna förklarat sig villiga därtill.

Av det anförda framgår, att de till ifrågavarande lagförslag anknutna problemställningarna är av sådan art, att det erfordras ytterligare utredning för att klarlägga de mest ändamålsenliga utvägarna för ett utökat stöd av yrkesstudier. En möjlighet vore, såsom framgår av lagförslaget, att i enskilda budgeten upptaga nödiga anslag för beviljande av lågräntelån. En annan vore, såsom vid ärendets remissbehandling framhölls, att stödandet borde ske i form av räntegottgörelse för av bankinrättning beviljade studielån. Dessutom har det redan länge talats om en sådan ändring av den lag i riket, som motsvarar landskapslagen om understöd för yrkesstudier (15/46), att de bidrags- och lånebelopp, som utgår enligt denna lag, skulle fastställas i nivå med nuvarande kostnader för yrkesstudier.

Med hänsyn till kommunernas i ärendet givna utlåtanden samt till att utskottet sålunda anser, att saken ännu icke utretts i tillräcklig omfattning, har utskottet beslutat föreslå, att det i framställningen ingående lagförslaget skulle förkastas. På grund av sakens vikt anser utskottet dock, att landstinget hos landskapsstyrelsen skulle hemställa om en grundlig utredning av utvägarna för stödandet av yrkesstudier ur landskapets enskilda medel, antingen som direkta lån eller såsom bidrag i form av räntegottgörelse och om så visar sig vara erforderligt, låta utarbeta ett nytt lagförslag i ärendet.

I anseende till vad ovan anförts får utskottet värdsamt föreslå

att Landstinget måtte förkasta det i landskapsstyrelsens framställning ingående lagförslaget.

Därjämte föreslår utskottet

att Landstinget hos landskapsstyrelsen skulle hemställa om, att landskapsstyrelsen måtte utreda behovet av och formerna för ett utökat ekonomiskt stöd för yrkesstudier samt om så visar sig erforderligt låta utarbeta ett nytt lagförslag i enlighet med i motiveringen anförda synpunkter.

Mariehamn, den 21 november 1966.

På

-3-

lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Valter Nordas
Valter Nordas
ordförande

Sune Carlsson
./ Sune Carlsson
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Valter Nordas, viceordföranden Viktor Arvidsson samt ledamöterna Olof Jansson, Börje Johansson och Olof Lindström.